

ČAJ

Pro chvíle pohody

LEDEN 2018

Časopis Autorů Jičínska

Libosad

v zahradě se zvedá vítr
na rukou má baroko
na čele hvězdy

možná se zvednu s ním
poletím
nechám tu prasklý kamení
nechám tu mobil i klíče
pár let
a tebe

Adam HOŠEK

136

Vážení čtenáři,

jak jsem sliboval v prosincovém ČAJi, že některá čísla budou věnována stoletému výročí vzniku Československa, tak už v lednovém čísle věnovaném **bratrům Josefu a Kalu Čapkovi**, významným osobnostem kulturního života tzv. první republiky, chci začít tento miniseriál.

A tak jsem o rozhovor požádal ředitelku Památníku Karla Čapka paní **Kristinu Váňovou**.

Ochotně vyhověla mojí žádosti, a tak jsem se mimo jiné dozvěděl, že: **„Čapci jsou inspirativní nejenom svou tvorbou, ale vůbec celým svým životem, občanskými postoji, odpovědností, solidárností, soucitem, pravdivostí!“**

Hostem je básník z kraje pod Humprechtem – **Adam Hošek**.
Představuje se nám svými básněmi, ale i kratší prózou.

Regionální autory zastupuji já svojí povídkou **„Cesta na Dobříš“**, která je součástí chystané povídkové knihy **„Povídky z děravé kapsy“**, která je věnována, jak sám název napovídá, právě Karlu Čapkovi (doufám, že knížka vyjde na jaře 2018). A v Čapkovském duchu je i pozvánka na výlet do Malých Svatoňovic.

Shodou okolností jsem v závěru loňského roku objevil tři zajímavé knihy trojice autorek. Jedná se o knihy o ženách, a tak jsem si je dovolil Vám nabídnout ke čtení v rubrice **„Třikrát ženy – autorky o ženách.“**

Jedná se o knihy
„Hledám tě!“ Zuzany Petráčkové,
„Vypravěčka“ Evy Černošové
a „Matky Pegasů“ Ivany Blahutové.

Vše dobré v novém roce 2018 přeje

Václav

HOST ČAJe:

ADAM HOŠEK

Narozen roku 1995 v Turnově, domovem v Sobotce. Absolvent jičínského gymnázia a v současnosti student historie a bohemistiky v Olomouci. Od dětství se věnuje divadlu, především ve Studiu Šrámkova domu v Sobotce a v jičínském K-klubu, ale v poslední době mu na to zkrátka nezbývá čas. Když se ovšem naskytne příležitost proběhnout se po jevišti, jako například při slavnostním zahájení posledního ročníku Šrámkovy Sobotky, vždycky ji rád využije.

Píše poezii a příležitostně i kratší povídky, čas od času se zúčastňuje také klání slam poetry, specifického žánru na pomezí autorského čtení a performance. Na vlastní sbírku zatím čeká, jeho texty se dosud objevily pouze v jičínsko-martinském almanachu Mezi řádky a také ve sbornících literárních soutěží Hořovice Václava Hraběte, Ortenova Kutná Hora a Literární cena Vladimíra Vokolka, kterých se v posledních dvou letech úspěšně účastnil, stejně jako Literární soutěže Univerzity Palackého. Je členem volného uskupení mladých jičínských básníků R170.

Mezi jeho literární oblíbence patří třeba Jiří Kolář, Jáchym Topol, Jan Skácel, Kurt Vonnegut jr. nebo Boris Vian.

Až jednou

Až jednou budu jíst knedlíky s vajíčkem
a nezvednu ani jednu hlavu
jenom si mlčky přisolím,
každá vůně spadne do tenkrát,
 pryč už budou kouzelnoci,
bude moc pozdě
bude moc zima
na kolotoče,
budu se usmívat
budu tě hladit
budu tě milovat
jen když tě omylem potkám,
až
ani jednou nezvednu hlavu od vajíček,
tak mi sama řekni
ať jdu

Co kdyby byly květiny strašlivé?

co kdyby byly květiny strašlivé
tvořené zatnutými nehty
a rány, která se neměla probudit
a každý den probudit

květináři by byli tetovaní a zlomení
a zahradníci, senoseči a motýli
by se jezdili

jednou za čas
nadýchat čerstvého betonu

jenom pár zvrácených
co si říkají básníci
by si kreslilo do památníků karafiáty
a do stěn vyrývalo
roses are red
violets are blue
sugar is sweet
and so are you

běž

běž
běž až kam ti nohy dosáhnou
tam kde končí lopuchy
kde nejhlubší je les
kde se páří ropuchy
pak šplhej
pak lez
pak stůj
stůj až kam se hlava zvedne
a tiše zavolej
to slovo

děs

ta tma byla bílá
a člověk jí šel
a myslel na kakao
pod nohama křupal sníh

černé větve
stopy
vrány nad lesem
si berou co jim patří

Smutná

slovník je jako zologrnda

kudy se chodí
s párkem, rohlíkem, hořčicí a tátou
a přes nosy rozplácnutý na skle
je vidět
nejsmutnější exponát:
Chci.

Ptej se

trávy
sýkorek
hvězdokup
a křemene

třeba budou vědět

dlouho

dlouho jsem o tom přemýšlel a došel jsem k závěru že jediným řešením je
stát se alkoholikem
dlouho jsem o tom přemýšlel a došel jsem k závěru že to je ono
vysedávat učit své orgány nářku a poslušnosti
vykládat a mluvit a hulákat
a když nebude na koho tak na sebe
pak se jít vymočít na nějaký roh
a usnout kdekoli bude místo
dlouho jsem o tom přemýšlel a došel jsem k závěru že to je ono
že pak to půjde
až se mi údy svaští
a kouř z vlasů už nepůjde vyčesat
sklo mi přiroste k rukám kalhoty k židli
a chlast z mozku a jater a nohou a očí už nepůjde vyčesat
naučím se nadávat a naučím se brečet
a nic jinýho už dělat nebudu
pak to půjde

neboj se

lehni si a neboj se
podívej
nebe je veliký
schováme se pod něj
schováme se pod něj oba

Marnost

svět se změnil
tolikrát už skončil
tolikrát už zavřešťel kámen a roztál sníh
tolikrát už přišlo po chřípání jaro
a po dni noc
a po noci den
tolikrát že se čísla rozpadla
je ráno
je ráno a ve spáncích buší
svět se změnil

Sádlo a líh (jen člověk)

měl pěnu ve vousech
v rukou mu krabatěly sklenice
miloval
marně a něžně
a vůbec nejsilněji
jak jen člověk může

Libosad

v zahradě se zvedá vítr
na rukou má baroko
na čele hvězdy

možná se zvednu s ním
poletím
nechám tu prasklý kamení
nechám tu mobil i klíče
pár let
a tebe

Víš?

víš Jančo život je ohromně jednoduchej. ta nejjednodušší věc vůbec je to tak jednoduchý že vlastně není divu že ho už skoro nikdo nepraktikuje. nádech výdech sem tam jídlo sem tam sex občas si skočit na velkou to nikoho nebere. nuda. skrz ouško jehly neuvidíš východ slunce a neuslyšíš vůbec nic. pravidla a návody a co by tomu řekli lidi a hambáče co sou in a grilovaný tofu co je ještě inější a cti otce svého a image svou a prorostlo to všim a život si tak jako občas odskočil na záchod ale nejbližší hajzly byly v nákupáku a když vylez ven obtěžkaněj taškama s leskem na rtech od gučiho a armániho řasenkou nevěděl už co to vlastně původně chtěl a ani se vysrat nedošel a život kráčí dál a pořád neví co to vlastně chtěl a začíná mít zácpu a ztrácí se v neonech a dopravním značení jako já ve svejch metaforách. jó tehda možná bejvávalo a za našich mladejch let našich pradědečků a nejspíš ani to ne a asi ani za sedmerým pra bys nenašla místo kde bych prostě přišel a Mám tě rád Aneto. od člověka k člověku je bludiště bez vchodu a bez východu a bez zatáček a slepejch uliček a mlátíme sebou o stěny každej z jedny strany stěnu o naše záda opřenou a stěžujem si že nás do ramene tlačí žebřík. a strach. a strach strach strach strach strach strach strach strach strach strach že když tu stěnu probourám hrachem on nebude ted mosby vojta dyk shrek jarka metelka že ona nebude mít vlasy vyprané v perwollu a pro let na pampeliškovým chmýří bude příliš těžká že on bude ted mosby vojta dyk a shrek a že ona bude přesně ta ona a že ano a že ne a že smrt a bolest a strach strach strach strach. víš Týno bojím se. strachu se bojím a dělám že ne a bojím se moc se bojím slova chci. ale chci. chci letět na chmýří pampelišky přistát v kaluži a zalízt si do vrásek kůry a v noci vidět duhu třeba i benzínovou to je jedno a spát a spát a nakreslit si na tahák všechny kýče co jich na světě je mít z nosních dírek bublifuk bejt malej kluk bejt velkej chlap jíst borový šišky s mákem malovat na zimní stromy listy tancovat na popokátépepetytlu bejt sám bejt poustevník a najít si šiji na kterou psát zubama smlouvu s ďáblem chci výdech nádech sem tam jídlo sem tam sex a občas na velkou chci k tobě přijít a říct Mám tě rád Moniko a bojím se a bojím že se přestaneš lesknout na slunci když to udělám že Já tebe ne že Já tebe taky a že on a ona a vzpoura osobních zájmen že nezašumíš necinkneš a že vylezu po žebříku a tam nebudeš žádná ty opřená stěnou o záda a že jeho příčky nejsou silnější než větve jasanu. a že moje zteč na stěnu bludiště zteče dolů na pravidla pravopisu nehledě. nebo je lepší se podhrabat? někdy mám pocit že si vzpomínám pro co sem vlastně do toho obchoďáku šel. a někdy ne. a někdy jo. někdy na ten žebřík upřímnosti prostě položím nohu. někdy ne. ale teď jo. prostě

vylezu nahoru udělám si z kornoutu ruce a Mám tě rád Eliško a počkám
jestli mi ten žebřík shodíš
Ale život je jednoduchý.

Koncert

sotva kapka
sotva nota
do žulových kůstek
před výlohou řeznictví

Café

bohové pili svou kávu v tichosti
byla černá jak noc
mlčeli a zírali
jenom sem tam srkli
jenom sem tam
se jim zachtělo
prohodit pár slov o práci
co ten tvůj malej
jak hrála sparta
a tak
ale neudělali to
mlčeli zírali
sem tam usrkli
potom zaplatili
a odešli
každý sám
tvořit další vesmíry

Žebrák

trvalo to roky než se rozložil
než zmizel
než všechny švy rozežraly houby
bedly a ryzce
lišky a holubinky
na ty pozor jsou podobný muchomůrce zelené naší nejjedovatější houbě
ale ta by měla tadyhle ještě takovou sukýnku
takže je to holubinka nazelenalá jedlá a výborná

než tady konečně přestal smrdět
s těma svýma nehtama
a těma svýma nohama
se zprohýbanou lebkou
vidíš člověk může bejt blbej ale musí si umět poradit
než ho žula vsákla
než ho kosti opustily
a ještě dlouho to na tom místě
na tom jeho rohu
pokrytým chlupama a vymočeným vínem
bylo cítit starou známost
hnusnou pravdou
vid' tati?

Městem chodí leopardi

stál jsem na nádraží a zahlídnul jsem spolužáka
čekal pár metrů ode mě na jiný zastávce
přišel jsem k němu
psal zrovna esemesku nechtěl jsem ho rušit
jen tak jsem stál vedle
a čekal jsem až dopíše a vzhlídně a všimne si mě a zeptá se mě co tady dělám
a já mu řeknu že jedu domů a pak se ho zeptám na totéž a on mi odpoví
tutéž
ale ta esemeska byla dlouhá
a tak jsem zase odešel
a stál jsem dál mezi jinejma lidma
a dělal že si čtu jízdni řád

až prošel kolem muž
s velkýma očima bosýma nohama a párou kolem úst
muž
nevěděl co je to množné číslo
myslel to ano
ale myšlenku měl vždy jen jednu
zato ale tak velikou, že by mohla zakrýt slunce
že by mohla naplnit ty jeho velké oči
měl ruce
dva dvoumetrové provazy žil

jimiž držel svět
do jeho posledního chvění
když plakalo dítě
vlasy mu na zátylku vstávaly
když plakala žena
žily se mu rozplétaly
když plakal on
voněl
voněl že zvířata přilétala
krtek jako sojka
a stromy kvetly
a ženám tekla rozkoš po stehnech
a mužům rostly plece a stávali se básníky
muž
s velkýma očima a rukama plnýma krve
prošel kolem
a já stál a koukal za ním
jak se ztrácí mezi jinejma lidma
napadlo mě o něm napsat báseň
ale nenapsal jsem ji
jel jsem pryč

po dlouhý době konečně zase
až nás to bolelo kůže se lepila
po stěnách stíny
pokoj voněl
a při každém slově
kůže se na nás lepila

dva sáčky čaje do dvou hrnků vody
snídali jsme a povídali si
ježek v parku na skle zbytky deště na ruce ruka
jedla jsi chleba s medem a kedlubnu
a potom zvonek

Erik
nejlepší kamarád potkali jsme se včera spolužák ze základky vzdálený
bratranec nebo známý z brigády
kdo ví
stál tam smál se objali jsme se

nepraný tričko plná krosna
celej obličej se ohýbá kolem levýho koutku
a kolem zábradlí u schodiště
tohle je náš byt tohle je Erik tohle jsou naše boty
„no víš potřeboval bych teď u tebe teda u vás pár dní bydlet“
nepraný tričko plná krosna zelený oči
všechno to sedlo na židli
všechno se to rozplakalo

seděli jsme v kavárně a mysleli jsme na něj
potřebuje pomoci
seděli jsme v tramvaji
chodili parkem
jedli večeři
předstírali že si čteme jízdní řád
milovali se
a mysleli jsme na něj potřebuje pomoci

on zatím vedle v pokoji
psal eposy
a rval si vlasy
on zatím ujížděl noční tramvají
hledal hvězdy v oknech
hledal dna sklenic
a rval si žíly
donekonečna blábolil
a ztrácel gramatické kategorie
řítíl se noční tramvají
a my za ním
o myšlenku nazpět
o myšlenku na něj

hledali jsme ho
chodil v noci městem
lovil na střechách leoparda
a pod pultama žáby
a na stromech les
světla vždycky ztichly
a jemu rostly ruce
šla nám pára od úst

vzdychala jsi
když do tebe vstoupil
když do tebe vstoupil
křičela jsi
rozkoš ti tekla po stehnech
plakala jsi štěstím
vedle v pokoji
mi rostly plece

ruce mu rostly
a každým krokem roztávala země
psal po nocích eposy
hledal leoparda
Erik
prošel kolem

řítily jsme se nocí
hledali jeho hvězdy
až nás to bolelo

dva sáčky čaje do dvou hrnků vody

stál jsem na nádraží a zahlídnul spolužáka
čekal pár metrů ode mě na jiný zastávce
přišel jsem k němu
psal zrovna esemesku nechtěl jsem ho rušit
jen tak jsem stál vedle
a čekal jsem až dopíše a vzhlídně a všimne si mě a zeptá se mě co tady dělám
a já mu řeknu že jedu domů a pak se ho zeptám na totéž a on mi odpoví totéž
ale ta esemeska byla dlouhá
a tak jsem zase odešel
a stál jsem dál mezi jinejma lidma
a dělal že si čtu jízdní řád
jel jsem pryč

**„Čapci jsou inspirativní nejenom svou tvorbou,
ale vůbec celým svým životem, občanskými postoji,
odpovědností, solidárností, soucitem, pravdivostí!“**

ROZHOVOR – KRISTINA VÁŇOVÁ

Před lety jsme s manželkou navštívili Památník Karla Čapka ve Strži u Staré Hutě. Musím říct, že mě památník inspiroval, ba přímo nadchl. Cestou zpět na Dobříš jsem v hlavě vymyslel povídku, později vyšla v našem sborníku. Prostě genius loci určitě funguje. Mám tvorbu Karla Čapka rád, dokonce jsem kdysi v jedné rozhlasové dětské soutěži dostal za správné odpovědi knihu Karla Čapka „Povídky z jedné kapsy.“ Možná, že právě tato kniha ovlivnila i moje literární směřování.

Na jaře 2017 jsem proto přivítal, když do Nové Paky zavítala ředitelka Památníku Karla Čapka paní Kristina Váňová. Po besedě jsem paní ředitelku oslovil, takže svolila k rozhovoru. Jsem rád, že Vám jej můžu v lednovém čísle představit.

Kristina Váňová při besedě v
Městské knihovně v Nové Pace
společně s ředitelkou knihovny
Stanislavou Benešovou.

- Paní ředitelko, vstupujeme do roku 2018, na podzim uplyne 100 let od vzniku Československé republiky. Nevím, jak vy, ale pro mě je určitým symbolem či morální autoritou tzv. 1.republiky právě Karel Čapek.

Jak moc je to podle vás pravda?

Myslím, že ten pozitivní Čapkův kult spojený s první republikou se vytvářel postupně, až po završení jeho života v podstatě tragickou smrtí na Vánoce roku 1938. Je pravda, že on a část jeho generace svým dílem a občanskými životními postoji intenzivně přispívali k vytváření nového samostatného státu na demokratických principech. A to, že tehdejší hlava státu – prezident Masaryk – vyhledával příležitost k diskusi s intelektuály a literáty, jim dávalo možnost aktivně se podílet na vytváření etických norem té doby.

Bratři Čapkové jsou pro nás skutečnými morálními vzory a symboly nejen té první republiky – vyznávali humanistické ideály, prožili poctivě své životy a nezpronevěřili se svému přesvědčení ani v těžkých dobách. Zanechali po sobě dílo, z kterého bude naše i evropská kultura čerpat ještě hodně dlouho.

- Jak se člověk stane ředitelkou Památníku Karla Čapka? A jak dlouho již v Památníku pracujete?

V devadesátých letech jsem se začala zajímat o další osud Čapkova domu v obci, kde jsme žila. Zanedbaný památník stál v areálu, na nějž byl vznesen restituční nárok dědiců původního majitele. Navíc se hledal nový

zřizovatel této kulturní instituce. Stála jsem u zrodu nadace, která si vytkla obnovení činnosti památníku. Všechny administrativní překážky se podařilo překonat, došlo k domluvě s novými majiteli i k zařazení Památníku Karla Čapka mezi příspěvkové organizace okresu Příbram. Později – od roku 2003 – se jeho zřizovatelem stal Středočeský kraj.

V Památníku pracuji od ledna roku 1995. Prošla jsem si prakticky vším, co obnáší znovuzrození místa památky a připomínky velkého spisovatele. Neudržený dům bylo třeba zrekonstruovat, zastaralé expozice kompletně předělat, rozeběhnout muzejní činnosti a pak to nejdůležitější – přivést do tohoto místa život – návštěvníky, obdivovatele.

- Když se procházíte domem, kde žil Karel Čapek a Olga Scheinpflugová pociťujete nějaké zvláštní napětí? Nemáte někdy pocit, že v těch zdech jsou pořád přítomni, že s vámi komunikují?

Ač jsem povahou spíše praktická a skeptická, vždy když vejdu do dvora a zahrady, mám pocit, že jsem na mimořádném místě. Zapomínám na běžné životní starosti, přírodní prostředí okolí domu mne okouzluje v každé denní i roční době. A starý dům se svými tajuplnými zvuky zejména v podzimním podvečeru velmi intenzivně připomíná své dávné obyvatele.

- Na Strži se točil i film „Člověk proti zkáze“ v hlavní roli s Josefem Abrahámem. Bohužel vznikl v roce 1989, kdy zůstal trochu v pozadí všech těch společenských změn. Jak moc je film pravdivý?

Já ten film i přes řadu let od jeho natočení považuji za velmi dobrý. Měl premiéru na konci roku 1989, to byli lidé v ulicích a sledovali jiné události. Ale věřím, že k tomuto filmu se lidé budou stále vracet. Je na něm vidět, s jakou energií byl vytvořen a hlavně – nejen že působivě ukazuje dobu Čapkova života, při jeho sledování máte pocit, jako byste něco z toho zažívali i dnes. I jednotliví herečtí představitelé známých osobností byli šťastně vybráni – vedle ústřední dvojice Karla a Olgy mne zaujal zejména nedávno zemřelý František Řehák v roli bratra Josefa. Takže jediným nedostatkem tohoto díla byla nepřítomnost postavy Ferdinanda Peroutky, který byl ovšem v době přípravy a natáčení filmu pro komunistický režim nepřipustný.

- Co nového chystáte pro návštěvníky Památníku v roce 80.výročí úmrtí Karla Čapka?

Po téměř dvaceti letech jsme zrekonstruovali naše expozice a přizpůsobili je současným muzejním trendům. Novinkou je rozšířená část expozice pro děti, kde se můžou s tvorbou bratrů Čapků seznamovat interaktivně. V

současné době připravujeme rozšíření informace o přátelských vztazích Karla Čapka k prezidentu Masarykovi a dalším politikům a intelektuálům, kteří se u něho pravidelně scházeli na pátečních schůzkách.

- Jsou známy i vaše rozhlasové pořady „Na návštěvě u Karla Čapka.“ Jaké máte ohlasy od posluchačů na tyto pořady?

Do tohoto pořadu mne přizval režisér Ondra Kepka. Ohlasy lidí na vysílání z Čapkova pražského bydliště - domu na Vinohradech mne velmi potěšily. Jsem ráda, že solidní pořad s množstvím významných osobností, které mají co říci k uvedené problematice a nejdou po povrchní informaci či umělé senzačnosti, si našel neobvykle velké množství posluchačů.

- Radnice Prahy 10 koupila před několika lety tzv. Čapkovu vilu na Vinohradech. Pokud vím, v současnosti se mění na muzeum. Jak vás vila oslovila či překvapila? Jsou v ní stále bratři Čapkové duševně přítomni? A kdy bude přístupná veřejnosti?

Vilu bratří Čapků znám už řadu let – poprvé jsem přišla do Karlovy části už v roce 1995, k rodině Josefa o něco později. Vždy jsem intenzivně vnímala mimořádnou autenticitu tohoto prostoru, často jsem měla pocit, že Karel i Josef jsou stále někde nablízku. I zahrada okolo domu je kouzelná, v průběhu času jsem tam přicházela v různých ročních obdobích a přestože od jejího založení uplynulo už více než osmdesát let, měla jsem pocit, že některé rostliny tu trvají po celou tu dobu a jen se rozebíhají z původních stanovišť. Stromy jsou přerostlé – tak je bratři zahradníci už nezažili, stejně jako porost fasády psím vínem až po střechu.

V současné době je inventář Karlova domu sepsán a zabezpečen v depozitářích, interiér domu čeká na opravy. Plán byl zpřístupnit dům veřejnosti na podzim roku 2018, tak uvidíme.

- Bratři Čapkové pocházejí z východních Čech. Nemáte pocit, že právě východní Čechy jsou úrodný spisovatelský kraj?

Ano, zdá se, že východ Čech je nějakým magickým místem, odkud pochází řada našich umělců nebo zde alespoň působili. Ale je také pravda, že Čapci (a nejen oni) odtud putovali za vzděláním do Prahy a také jejich umělecké počátky většinou spadají do období, kdy byli zapojeni do společnosti svých generačních druhů, s nimiž se seznamují právě v tomto velkoměstě. Bylo pozoruhodné, kolik významných českých umělců – spisovatelů, malířů, architektů, publicistů, uměleckých kritiků – v této generaci bylo a jak velice obohatili českou meziválečnou kulturu.

- Nedá mi to, abych neodbočil k Josefu Čapkovi. O jeho úmrtí se vedou spory, viděl jsem v televizi film, kde jeho žena Jarmila hledá v Německu stopy po svém manželovi. Je něco nového v tomto bádání a dá se ještě vůbec něco nového objevit více než 70 let od konce války?

O skutečném konci životní cesty Josefa Čapka už asi nezjistíme nic nového. Josef, vyčerpaný více než pětiletým vězněním v koncentračních táborech, byl v únoru roku 1945 převezen do Bergen-Belsenu. Tam byla v plném proudu tyfová epidemie. Vězni umírali bez pomoci, jejich těla nebyla odklízena. Na začátku dubna podle svědectví přeživších vězňů Josef ještě žil, ale už byl nemocen. V polovině tohoto měsíce osvobozují spojenecká vojska tábor, trvá však několik dalších dní, než mohou zajistit vězňům nezbytnou lékařskou péči, odpovídající stravu, oblečení. Dochází k pohřbívání tisíců zemřelých do hromadných hrobů, rychle, aby se nákaza dále nešířila. Také je zaváděna evidence – kartotéku vězňů zničili jejich věznitelé. V této době už Josef Čapek nebyl nalezen mezi živými a protože během dalších dvou let nedal o sobě vědět, byl v roce 1947 prohlášen za zemřelého.

Josefova žena Jarmila čekala na jeho návrat. Po válce ji občas navštívili Josefovi spoluvězni z Buchenwaldu nebo Sachsenhausenu, chodila k autobusům, které přivázely do Prahy vězně právě z Bergen Belsenu. Hledala jakékoliv svědectví o tom, že Josef přežil. Nakonec se vydala hledat ho sama do rozbombardovaného severního Německa. Bohužel však nenašla žádnou stopu přežití ani potvrzení jeho smrti.

- Jak moc jsou Čapkova protiválečná dramata aktuální dnes, kdy se opět slovo válka skloňuje ve všech pádech?

Čapkova tvorba je aktuální stále. Má tu vlastnost, že v ní stále objevujete něco nového, jako byste to předtím nezaznamenali nebo přehlédli. Promlouvá jinak k mladému, jinak ke zralému člověku s životní zkušeností. Jako byste jen poodstoupili nebo dívali trochu z jiného úhlu, a jste opět zasažení silou myšlenky. Čapek píše o lidech, o jejich světě. Zkušenost je taková, že lidé jsou stále stejní, vše se opakuje. Na jedné straně neuvěřitelná bezstarostnost, lehkomyšlnost, hédonismus, na straně druhé nespokojenost, frustrace, nenávisť. Touha po moci, bohatství, obdivu mas. A vše je tu znovu a znovu, opakuje se v průběhu staletí.

- Máte čas na četbu současné literatury? A které autory byste nám čtenářům doporučila?

Většinou si vystačím s klasikou, tu současnou literaturu snad v podobě nějaké detektivky si беру na dovolenou. Skutečných příběhů, které by

vydaly na román, znám řadu ze svého okolí.

- Josef Čapek údajně bratrovi poradil slovo „robot.“ V dnešní době zdomácnělo, co vy a technika? Jak se vám líbí e-knihy? Máte čtečku?

E-knihy jsou dobrý vynález, asi je to budoucnost literatury. Přiznám se ale, že já z takové četby nemám požitek, pro mne je příjemnější četba klasických „papírových“ knížek. Nevím proč, možná ta displej čtečky nebo počítače je pro mne chladná, neosobní, nepřehledná, u patřičně ohmatané knížky si snadno vzpomenu, za jakých okolností jsem ji kdysi četla, snadno se vrátím o stránky zpátky, když si chci něco připomenout. Některé knihy máme doma už po několik generací, i to jim jaksi přidává na ceně, když si vzpomenu na všechny mně milé osoby, které knihu měly v ruce. U překladů z cizích jazyků dokonce tvrdošíjně vyhledávám v antikvariátech právě to vydání, které znám z minulosti. Teď zrovna sháním pro vnoučata Kiplingovu Knihu džunglí, ale přesně to vydání, z něhož mi četli děda s babičkou, když jsem byla malá.

- Máte čas na koníčky? Co třeba zahrádka, pejsek či kočička?

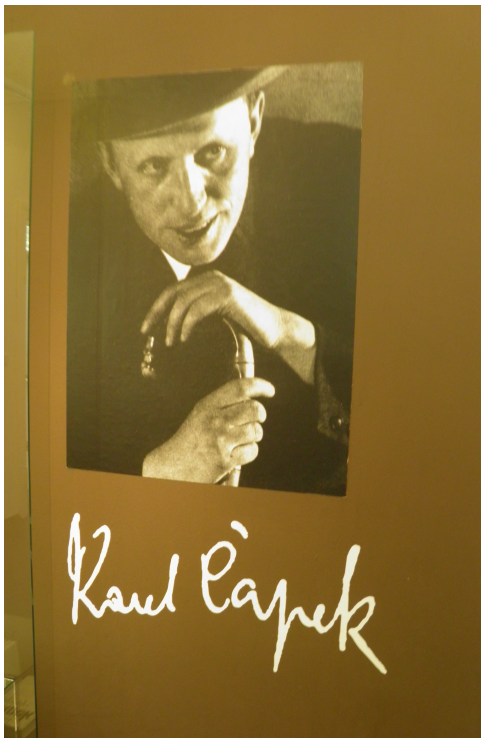
Přiznám se, že na další koníčky moc času nezbyvá, pro mne je největší hobby moje práce. Ale to považuji za velké štěstí, když chodíte do práce s radostí. Jinak mám ráda přírodu, před lety jsem dokonce aktivně usilovala o její ochranu a i teď se snažím alespoň jí neškodit. Mám několik vnoučat, snažím se s nimi často být a vymýšlím pro ně různé aktivity. A taky mne baví poznávání, cestování.

- Před nedávnem jsem opět otevřel třídlý spis, který Čapek pořídil na základě rozhovorů s prvním československým prezidentem T.G. Masarykem Hovory s TGM a objevil další, dříve mnou neobjevené zajímavosti. Myslíte si, že je tato kniha inspirativní pro dnešní mladou generaci? Jaký ohlas právě u mladé generace mají vaše pořady o Čapkovi?

Myslím, že každá mladá generace má svůj svět a hledá v něm inspiraci. Pro některé z nich to můžou být myšlenky Karla Čapka a nakonec i T. G. Masaryka. Do našeho muzea přichází množství žáků, studentů a mladých lidí. Samozřejmě, návštěvu jim většinou organizuje škola, ale v tom množství mladých si říkám, že i kdybychom oslovili a vzbudili zájem u jednoho nebo dvou z každé takové skupiny, tak za ty roky už je to zástup lidí. Čapci jsou inspirativní nejenom svou tvorbou, ale vůbec celým svým životem, občanskými postoji, odpovědností, solidarností, soucitem, pravdivostí.

- A na závěr : Co by nám řekl Karel Čapek, kdyby mohl na chvíli přijít k nám v roce 2018? Jak by se mu líbila naše doba?

Určitě by ho fascinovaly četné technické vynálezy, které dnes propojují svět, média, sociální sítě. Pokrok v medicíně, která ho tehdy nedokázala vyléčit ze zápalu plic. Mávl by rukou nad dopravními zácpami ve velkoměstech – to přece on věděl už v roce 1924, že to tak dopadne. Robotům by aktuálně říkal „klony“, kroutil by hlavou nad vynalézavostí lidské nesnášenlivosti. Trápila by ho hmotná nouze chudých, zejména dětí. A nakonec by zase řekl – „Bože, vrať světu pravdu! Zbavit svět lži je víc než odzbrojení.“

Děkuji za rozhovor.

Václav

Václav FRANC CESTA NA DOBŘÍŠ

Sotva vlak opustil pražské Hlavní nádraží, vytáhl jsem si připravované materiály nachystané pro autorské čtení v dobříšské městské knihovně. Jezdívám tam rád, vždycky tam najdu spřízněné posluchačské duše, rozumějící mým povídkovým hrdinům. Zřejmě je to kraj, kde ještě žije onen genius loci prostředí, kde tvořily nejružnější literární osobnosti naší země. Právě jsem se začel do své nové povídky „Blackout a Antonín

Dvořáček.“ Chtěl bych právě po této povídce pojmenovat svoji novou knížku. A snažím se vždycky posluchače seznámit s nějakou mojí novinkou, abych je navnadil a oni si koupili knížku. Prostě i autor musí myslet tržně.

Projeli jsme další pražská nádraží ve Vršovicích, Kačerově a Krči. Blížili jsme se do Braníku. Je pravdou, že mi moji kolegové říkají, že autobusem bych to měl rychlejší, ale rozhodně ne pohodlnější, jak jim oponuji. Rád cestuji vlakem, zdejší krajina je úžasná a navíc při jízdě mám čas připravit se na autorské čtení, zopakovat si všechny texty, srovnat si v hlavě myšlenky a spojovací texty, pokud ovšem cestuji v kupé sám. A právě dneska v Braníku si ke mně přisedl starší pán.

„Poslyšte, máte tady volno?“ zeptal se a aniž by čekal na moje souhlasné pokývání hlavou, už se sunul do kupé.

„A můžu se zeptat, kampak jedete? Víte, já jen, abych věděl, jestli se mám hodně rozpovídat, abyste za chvíli v Modřanech nebo na Zbraslavi nevystupoval?“

Ujistil jsem jej, že jedu až na konečnou do Dobříše.

„Tak to pojedeme spolu, já tam taky jedu,“ ujistil mě a já tušil, že se dneska na autorské čtení nepřipravím. Ale co nakonec, třeba to bude nějaká inspirace pro další povídky. Příběh obyčejného člověka může být zajímavější než nějaké filmové hvězdičky. Pochopitelně se musí trochu učesat, naaranžovat, dát mu zápletku hodnou detektivní knížky.

„Nezloběj se, vašnosto, vy budete asi nějakej ouřada, nemejlím-li se,“ pokračoval ve svém monologu. „Asi jedete někde na kontrolu, tipuju vás podle těch lejster.“

Váhal jsem, jestli mu mám vyklopit, kdo vlastně jsem, ale nakonec jsem řekl pravdu. Mám jednoho známého, zubního lékaře, a ten zásadně neříká, čím se živí. Když totiž řekne, že je zubař, tak mu hnedka lidi, třeba na ulici, začnou ukazovat svůj chrup, předvádět kazy a padající korunky či můstky, tlačící náhrady. A tak raději říká, že je učitel biologie a má klid.

„Spisovatel?“ zamumlal si spolucestující. „No jo, proto jedete na Dobříš, víte, já pamatuji časy, to se tam spisovatelama dalo tapetovat. Ale byli to různí spisovatelé, já jich pár znal.“

Odmlčel se, aby vzápětí navázal: „Já jsem se ani nepředstavil, víte, já mám čuch na lidi, vás bych hned šacoval na nějakýho duševně pracujícího. Promiňte, já jsem se ani nepředstavil, já jsem nějaký Mejzlík, teda doktor Mejzlík, ale ne přes chřípky, já dělám celej život policajta, teda vyšetřovatele. Víte, honil jsem všechny ty lumpy a vykuky. Já kdybych to všechno sepsal, možná by to bylo na nějaký román, určitě na povídkovou knížku, ale já nemám prostě tenhle talent jako vy, spisovatelé. Já vám

něco povím, víte, ať dělá člověk, co chce, musí mít vždycky trochu štěstíčka. Já když koukám dneska na všechny ty detektivky v televizi, tak vám řeknu, že je to nuda. Musím se smát, to je samá střílečka, ale ve skutečnosti je to vždycky piplačka. Plahočíte se, uděláte spousty zbytečnej kroků, dneska je to samá laboratoř, novy metody, DNA a co já vím ještě, ale když nemáte trochu toho štěstíčka, tý šťastný náhody, tak nic nevypátráte.“

Pokyvoval jsem hlavou, zatímco jsme míjeli zbraslavské nádraží.

„To já, když jsem ještě začínal, byl to vlastně takovej můj první případ, kasa v Židovském dobročinném spolku, já byl mladej, věřil jsem na všechny tyhle exaktní metody, ale víte, co mě přivedlo na stopu?“

Nevěděl jsem, ale dr. Mejzlík pokládal spíše řečnické otázky.

„Prostě jsem si jen tak zapaloval cigaretu a vidím chlapa, on má na botách popel. A protože tři dny pršelo, vzpomněl jsem si na vyříznutou ohnivzdornou kasu, ze které se sype popel na podlahu.“

Pochválil jsem ho.

„Ale pane, není za co, já už stejně u policie nedělám. Já už jsem důchodce. Kousek od Dobříše mám chalupu, přes léto jsem tam pořád, jen si občas odskočím do tý naší matičky stověžatý. Víte, mně ty lidi nějak nechyběj, já si jich užil dost a dost. A tam se nenudím. Zrovna nedávno se tam ke mně zatoulali dva kocourci, nalil jsem jim do podkvětníku mlíko a už u mě zůstali. Jeden je celej černej, tak mu říkám Karel, jako byl ten zpěvák Karel Černoch. A ten druhý je černej, ale má bílý pacičky, já říkám podkolenky. A to si vždycky vzpomenu na máho známýho Pepču, on je taky pořád takovej špinavej, od hlíny, od barev, a tenhle kocourek mi ho připománá, tak mu říkám Pepčo. No jsou to bráchové a je s nima větší legrace než se všema těma programama v televizi. A jak mi pomáhaj, jsou to hotoví zahradníci. A ten Karel, když si večer rozdělám pivo a čtu si, sedí mi na klíně a poslouchá, já jim čtu nahlas, víte. Jako by tomu rozuměl a nahlas vrní... A Pepča se mi dívá na lavičce přes rameno na ty obrázky. No kdyby mohl, určitě by si namočil očásek do barvy a hned by se dal do malování. Už jsem si na ně zvykl, neměnil bych. Já povídám a už bude Mníšek pod Brdy,“ aspoň na chvíli se zastavil.

„Tak to jsme za chvíli doma,“ zamyslel se. „A že jsem tak smělej, co vy jako teďka zrovna sepisujete?“

Přiznal jsem se, že by mi příští rok měla vyjít povídková knížka. Trochu o záhadách, ale spíš o obyčejných lidech.

„Jó tak to bych si rád přečetl, já jsem v knihovně pečeněj vařenej, pozdravujte je tam, řekněte jen Mejzlík ze Strže a oni už budou vědět.“

Slíbil jsem, že pozdravy vyřídím a když mi dá adresu, tak knížku, až vyjde, určitě pošlu i s věnováním.

„Tak to pěkně děkuju. Vidíte,“ ukázal mi tašku. „Tady vezu těm našim klukům něco na zub. Oni vždycky už vyhlížejí na zápraží, kouknou mi do jedné kapsy, pak do druhé kapsy, ale já je překvapím, já to pro ně mám schované ve třetí kapse,“ zasmál se od srdce. „Já si ještě budu muset odskočit, to víte, ta moje prostata,“ a šinul si to ven z kupé.

„A ta adresa, kam mám poslat tu knížku, až vyjde?“ křikl jsem za ním. Ale ... vykoukl jsem z kupé ... rozhlížím se napravo nalevo. Nikdo nikde. Jako by se vypařil.

A pak vyhlížím z okénka, jestli bude vystupovat na Staré Huti. Rozhlížím se, pozoruji místní obecní úřad i obecní knihovnu, ale kromě jedné milenecké dvojice nikde nikdo.

Že on si to děda rozmyslel a pojede až do Dobříše? Balím si věci, abych něco nezapomněl, a najednou na sedadle vidím nějaký lístek papíru.... musel mu vypadnout z děravé kapsy. Zvednu jej a je na něm napsáno:

Památník Karla Čapka

Stará Huť 125

262 02

Co to má znamenat? Že by to nebyl doktor Mejzlík, ale ... no jasně „Případ dr. Mejzlíka“ to je vlastně první z „Povídek z jedné kapsy.“ Ale to by znamenalo ...

Na dobříšském nádraží hledám svého spolucestujícího taky marně. Vidím jen komín za dobříšským nádražím, ještě že je tady konečná, jsem tak rozrušený, že bych přejel. Pospíchám do knihovny. Vzpomenu si, že musím vyřídít pozdrav, a tak po uvítání činím, ale paní ředitelka Pechová se diví.

„Pan doktor Mejzlík? Tak toho neznám. Kdo to jako má být?“ Pak se obrací na kolegyně: „Děvčata, znáte nějakýho doktora Mejzlíka?“ Vidím jen nesouhlasné kroucení hlavami.

S kým jsem to vlastně cestoval na Dobříš? Že by to byl ... ještě štěstí, že měl děravou kapsu ... A tak jsem tuhle knížku nazval na jeho počest: POVÍDKY Z DĚRAVÉ KAPSY!

(Povídka z připravované knihy
„Povídky z děravé kapsy“)

POZVÁNKA NA VÝLET DO MALÝCH SVATOŇOVIC

Muzeum bratří Čapků

Muzeum bratří Čapků bylo založeno v roce 1946. Tehdy byla v Malých Svatoňovicích uspořádána výstava o životě a díle bratří Čapků, která se stala základem muzea. Expozice prošly několika reinstalacemi, poslední rozsáhlé úpravy pocházejí z let 1972 – 1978.

Muzeum bratří Čapků tvoří samostatné expozice:

- V prvním patře umístěná expozice Karla Čapka představuje jeho publikační činnost, korespondenci, rodinné fotografie, rodnou obec a dobové dokumenty. Zajímavé jsou ukázky rukopisu Karla Čapka a jeho přátel.

Představena je i činnost novinářská, například ukázky fejetonů a originály kreseb z cestopisů.

- Expozici Josefa Čapka ve druhém patře tvoří reprezentační soubor dvaceti olejomalb, který je unikátním průřezem celou tvorbou Josefa Čapka od počátku umělecky tvorby přes údobí kubistické až k závěrečnému protifašisticky laděnému dílu. Vystaveny jsou též kresby a grafika, nechybějí životopisná data a přehled literární tvorby.

Vstup do muzea tvoří soubor uměleckých fotografií profesora Zdenko Feyfara, inspirovaný krajinou Svatoňovicka.

Další informace najdete na <https://malesvatonovice.cz/muzeum/> , odkud je převzat text na této stránce.

Kontakty: Muzeum bratří Čapků, náměstí K. Čapka 147, 542 34 Malé Svatoňovice Tel.: 499 886 295, 499 886 341 Mob.: 705 103 264

E-mail: muzeum@malesvatonovice.cz

ČAJ pro chvíle pohody

č.136, leden 2018, ročník XVII

Vydáno 5. ledna 2018 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

TŘIKRÁT ŽENY – AUTORKY O ŽENÁCH

Zuzana Petráčková „Hledám tě“

Eva Černošová „Vypravěčka“

Ivana Blahutová. „Matky Pegasů“

Již před časem jsem v Kobře psal o tom, že mi připadá, že současné autorky – ženy jsou v našich literárních luzích a hájích více vidět, resp. jejich tvorba. A pro toto moje tvrzení jsem si vzal na pomoc knihy trojice autorek, všechny vyšly koncem loňského roku, všechny jsou o ženách. A podle mého názoru jsou to velmi kvalitní knihy, zasluhující pozornost náš čtenářů. Ať se jedná o autorky různého věku i literárních zkušeností, našel jsem v jejich knihách mnoho zajímavého i pro nás muže. Dovolte, abych je postupně představil.

ZUZANA PETRÁČKOVÁ: „HLEDÁM TĚ“

Vydalo nakladatelství MOBA v roce 2017

První autorka, Zuzana Petráčková (40 let), pochází z našeho kraje, narodila se v Jičíně a absolvovala jičínské gymnázium. Vystudovala Vysokou školu ekonomickou a žije v Praze. Její sestra, také autorka, Ilona Pluhařová, je mi velmi dobře známá, ale o tom, že Zuzana píše, jsem se dozvěděl až zcela nedávno. Přiznám se, že pro mě bylo velkým překvapením. Ještě větším překvapením pro mě potom bylo, když jsem si knihu přečetl, neboť autorka mě svojí prvotinou opravdu překvapila.

Knih předestírá čtenáři čtyři zajímavé historické příběhy, navíc vlastně propojené i tím pátým, který končí v závěru. Všechny děje spojuje vyprávění dvou žen v nemocnici, kde starší Marie vypráví mladší Heleně o svých předchozích životech.

A autorka na str.7 - 8 čtenáře vlastně seznamuje, viz: „*To, že to není první život, na to si duše vzpomene až během dospívání. Nemám to samozřejmě nijak potvrzené, ale podle mě je to proto, že fyzické tělo se musí nejdřív vyvinout, aby se tam ta duše vůbec vešla.*“

A tak prožíváme čtyři příběhy ženy, toužící po lásce, ženy, která nepřijímá

osud pasivně, ale sama mu jde naproti, hledá svoje místo ve společnosti, nenechá se odradit neúspěchem, ať již prochází životem v různých časových údobích či společenských obdobích.

Asi nejvíc se mi líbí druhý příběh ze Skotska (začíná rokem 1297), ale i úvodní příběh před naším letopočtem je výborný, kdy nás autorka zavádí až do doby a vlastně smrti „Velkého Caesara“, ale hlavní hrdinka příběhu utíká z Říma, aby našla svobodu a lásku v neznámých krajích kdesi ve střední Evropě.

Děj knihy se posouvá čím dál blíže k současnosti, třetí příběh se odehrává ve středověkém Bavorsku a čtvrtý příběh nás zavádí na vesnici konce 19.století (nebo přelom 19. a 20.století). Obdivuji přípravu autorky před psaním. Musela prostudovat dobové prameny, zvyklosti, prostě všechny reálie nebo v třetím příběhu o ženě z vyšších vrstev, třeba i život v klášteře a další genealogické vazby či vztahy.

Zuzana Petráčková mi v mailu přiznala, že, cituji: *„Velkou inspirací je pro mě cestování, dojem z daného místa. A když někde jsem, zajímám se i o místní historii. Skotská krajina je kouzelná, ale i hodně drsná. Řím je destinace, kterou můžu komukoliv doporučit. Klášter z třetího příběhu je vlastně podle jednoho, který jsem navštívila ve Francii, ale to se nehodilo tak úplně do příběhu, tak se v mé hlavě přestěhoval do Bavorska. První příběh zase odráží můj zájem o keltskou historii českých zemí. Markvartice jsou skutečné keltské oppidum kdysi stojící na území Jičínska.“*

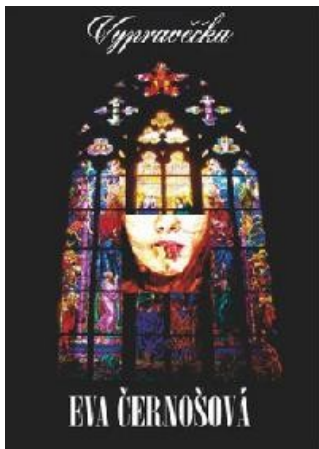
Kniha se mi líbí, doufám, že autorku brzy vyzpovídám pro náš ČAJ, ale určitě se budu těšit na její další literární počiny, které budou jistě následovat její zdařilou prvotinu „Hledám tě.“

Zuzaně Petráčkové držím palce a věřím v její další literární počiny.

EVA ČERNOŠOVÁ: „VYPRAVĚČKA“ **Vydalo nakladatelství Oftis v roce 2017**

Druhou autorkou je předsedkyně Střediska východočeských spisovatelů Eva Černošová (*1982). Kniha „Vypravěčka“ je jejím čtvrtým prozaickým počinem (již vydala „Nezdálo se mi nic“, „Andante cantabile“, „Věci, které se snadno zapomenou“, „Vypravěčka“. A básnickou sbírku „Tyhle moje řeky.“)

Znám její všechna díla, ale musím napsat, že „Vypravěčka“ zřejmě představuje její dosavadní tvůrčí vrchol. Opravdu moc blahopřeji k výborné knížce. Jak říkala spisovatelka Marcella Marboe: „Kdybys tohle vydala v Praze, tak by se o knížce psalo ve všech literárních časopisech.“

Hlavní hrdinka Kateřina je mladá žena, operní zpěvačka, toužící do mateřství, ale její tužby jsou dlouho nevyslyšeny, ačkoliv ženy v jejím rodě přicházely do jiného stavu lehce. Třeba její prababička, vůbec první rozvedená žena v Týnici. Hlavní hrdinka se také musí smířit z brzkým odchodem na věčnost své matky.

V krátkých prózách autorka úsporným stylem popisuje retrospektivní děj, aby se následně vracela do přítomnosti. O tom, že její próza je velmi autobiografická nakonec svědčí i věnování: „*Památce mé milované maminky. A všem ostatním matkám a dcerám.*“

Eva Černošová na str. 13 píše: „*A někdy si říkala, že ji ta slova už příliš tlačí. Vyžadují její pozornost. Provokují. Občas je slyší, valí se kolem ní, ale ona je jen sleduje. Nechytá. Nebo něčím jiným přebíjí. ... Kdy bude mít pocit, že už nastal správný čas? Ale která doba je dost dlouhá? Nebo ne moc krátká? Kdy bude správný čas všechna ta slova vysvobodit? Kdy jim dovolí, aby osvobodila ji?*“

Tato ukázka dokazuje, jak autorka o textu přemýšlela, jak se s ním „mazlila“, aby vznikla opravdu zajímavá kniha. A hlavně si vzala k srdci radu jednoho spisovatele: „*Kdo ví, ten nenapíše knihu. Kdo ví, mlčí. Píše ten, kdo hledá.*“

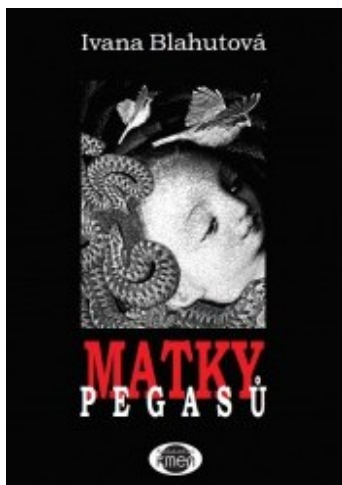
Kniha je vhodně doplněna ilustracemi manžela autorky Janem Černošem.

Ivana BLAHUTOVÁ: „MATKY PEGASŮ A JINÉ POVÍDKY“ Vydalo nakladatelství Kmen v roce 2017

"Co po nás zbude, říkala si, co po nás zbude? Pár fotek a pár dopisů, které pak beztak kdosi vyhodí na smetiště." Tak se dívá na svou minulost i budoucnost hlavní hrdinka povídky "Animus" Nina.

Pokud mám parafrázovat tento citát, musím napsat, že po Ivaně Blahutové (*1958) zůstane výborná knížka povídek. Její "Matky Pegasů" jsou již pátou autorčinou knihou. Jen připomenou, že za povídkovou knihu "Bílý kůň" (2007) získala Cenu Unie českých spisovatelů.

Kniha přináší celkem tucet povídek napsaných v letech 2005 až 2015. Přitom celkem osm povídek již dříve vyšlo buď v almanaších nebo časopisecky. Například povídky "Dustarka" a "Mé srdce otvírá se" vyšly v našem Časopise autorů Jičínska (ČAJ 100 v roce 2015, resp. ČAJ 54/2011). Další čtyři povídky vycházejí vůbec poprvé.

Většina povídek vypráví příběh hlavních hrdinek - žen. Jedná se intelektuálky, s nimiž se život příliš nemazlí. Hledají práci, lásku, ale především svoje místo v životě. Povídky jsou psané většinou v třetí osobě (s výjimkou závěrečné povídky „Zahrada“). Příběhy vyprávějí ženy – hlavní hrdinky (opět s výjimkou válečné povídky „Bubnování“, kde je ústřední postavou Přemek).

Autorce musím poblahopřát, neboť knížka je opravdovou lahůdkou pro milovníky psychologické literatury, ale v povídkách nechybí ani tajemno či fantastní prvky. I Blahutová občas čerpá z autobiografických

prožitků, dokáže text vypointovat k překvapivým závěrům.

Kromě těch, co jsem už znal z dřívějších jsou perfektní "Mrcha" ale i "Leguáni". Právě povídka „Mrcha“ je nejrozsáhlejším textem v souboru. Malířka Nela prožívá zvláštní vztah se svým manželem Otou, snaží se realizovat ve výtvarné tvorbě, ale v domě není něco v pořádku. Vztah končí rozchodem partnerů a povídka má svůj dovětek za šest let, kdy její bývalý manžel Ota umírá. Na pohřbu Nela pochopí, kdo je vlastně ona „mrcha“ z názvu povídky (viz str. 118): „*Ta lstivá, úskočná, záludná kreautura, která Nele zničila život! Okradla ji o dům a zahradu, oloupila ji o ateliér a čas na malování, připravila ji o zajištění, cestování, pohodlí, perspektivy, svobodu, bezstarostnost, nezávislost, existenci!*“

Knihu výtvarně doprovází dvanáct černobílých ilustrací a barevná obálka Idy Huttové (což je autorčin pseudonym).

A ještě si dovolím odcitovat krátký úryvek. Autorka v něm vlastně odpovídá sama na otázku, proč vlastně píše (povídka Zahrada, str. 256): „*Vyprávění improptu. Vyprávění o zahradách a o snech? Nebo ne? O čem jsem to vlastně vyprávěla? ... Tohle mě fascinuje: ta nevypočitatelná záludná cesta, po které se ploužím den po dni, rok po roce, půl století, pořád dál ... Cesta nepostižitelně odtikávající na sprinterských stopkách. Ano, tohle, rozumíš, tohle mě fascinuje!*“